

Anna oma keldrist teada. Leidlikud lahendused ja põnevad näidised

Eesti Vabaõhumuuseum käivitas aktsiooni Eesti maakeldrite kohta andmete kogumiseks.

Kelder on Eesti talus suhteliselt uus hoone, mida hakati enam ehitama alles seoses kartulikasvatuse laiendamise ja hoidistamise levikuga 19. sajandi teisel poolel. Käsikäes köögiviljakasvatuse ja hoidistamise levikuga jõudsid algselt vaid kartulihoidlateks mõeldud keldritesse üsna pea ka kapsa- ja kurgitünnid, moosi- ja mahlariiulid. Kodumajanduse arenedes pöörati talvevarude säilitamisele tähelepanu nii ajakirjanduses kui ka põllumeesteperenaiste kursustel. Suur osa meie maakeldritest on ehitatud ka intensiivse kodukultuuri arendamise ajal, 1920.–1930. aastatel, mil rajati hulgaliselt uustalusid.

Keldrid ei kaotanud oma tähtsust ka sõjajärgsel ajal. Pigem vastupidi – nõukogude ajal kasvatati oma pere tarbeks kartuleid-porgan-

KELDRITE lugusid ja pilte ootab Eesti Vabaõhumuuseum.

FOTO: JULIA-MARIA LINNA

deid-peete-kapsaid, mis vajad head hoiukohta üle talve säilitamiseks. Usinasti soolati sisse kapsaid-kurke-seeni, tehti moose ja mahla. Vanad head maakeldrid olid tarvilusel ning ehitati juurde uusi. Samas jäeti maha hulk talusid, mille omaaegsetest hoonetest saab nüüd aimu üksnes säilinud kivikeldri kaudu.

Praegu on otsene vajadus keldrite järele vähenenud. Taasiseseisvunud Eestis ei kas-

vatata enam oma tarbeks nii palju kartuleid ja juurvilja. Ka hoidistamine ei ole enam nii suuremahuline, tarvilusele on võetud uued säilitusvõtted nagu külmutamine jm. Samas on säilinud hulk ilusaid keldreid. Vahel kasutatakse maakodus keldreid ka hoopis uutest ülesannetes. Enamasti on kelder jäänud oluliseks õuekujunduse osaks.

Kelder kui hoone ja selle otstarbe muutumine ajas va-

jab selgitamist ja jäädvustamist. Keldrite leidlikud lahendused, põnevad arhitektuurinäidised, keldritega seotud lood ja tavatarkused ootavad koondamist ja uurimist.

Ä Loe veebist

Jutusta oma keldri lugu ja vaata lisaks veebilehelt **MAA-ARHITEKTUUR.BLOGSPOT.COM**.

Koolitused aprillis

Individaalase aiaplaani joonistamise kursus

Kursusel räägitakse krundi paiknemisest, analüüsist, mullast, taimestikust, aia osadest, teedest, veekogudest, püsikupeenardest ja kõigest aia kujundamisel olulisest. Eelkõige sobib kursus neile, kes on juba läbinud aiakujundaja ABC algajate kursuse. Kursuse käigus teeb osaleja valmis oma aia plaani ning kaitseb seda kursuse lõpul. Juhendaja on maastikuarhitekt Ülle Grishakov ning maht on 16 tundi.

KURSUSE TEEMAD:

1. Sissejuhatus, meeldetuletus.
2. Krundi paiknemine, analüüs, mullad, taimestik.
3. Funktsionaalne tsoonering, aia osad
4. Teed, katendid, platsid, müürid, trepid, materjalid, murud ja lilleniidud
5. Veekogud ja nende ümbruse taimestik
6. Perimeetri istutused. Hekid. Püsikupeenar
- 7.-8. Projekti kaitsmine

AEG: kursus algab esmapäeval, 7. aprillil
HIND: 90 €, soodushind -15%

haridustöötajatele vabade sooduskohtade olemasolul
VAATA LISAKS: www.opetajate-majaja.ee

Põhuehituse ehitustehnikad ja viimistlus

Koolitust juhendab põhu- ja rooehitusspetsialist Knut Klais Loodusehitus OÜst. Koolitusel õpetatakse põhumaja ehitustehnikaid teoorias ja praktikas.

AEG: 12.-13. aprill
HIND: 50 €
VAATA LISAKS: heaom.ee

Traditsioonilised värvid

Kahepäevase koolituse käigus õpitakse tundma juba sajandeid kasutusel olnud lina-õlivärvi. Räägitakse, mis teeb värvi vastupidavaks, kuidas seda ise valmistada ja kasutada. Õpitakse värvitud pindu hooldama ja vajadusel õigel ajal üle värvima. Teisel päeval valmistatakse rootsi värvi ja värvilist puidupeitsi.

AEG: 26.-27. aprill
HIND: 50 €
VAATA LISAKS: heaom.ee